نفت و انرژی

مناطق نفت‌خیز جنوب ۲ قرارداد پژوهشی امضا کرد

شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب برای تأمین نیازهای پژوهش و فناوری دو قرارداد پژوهشی امضا کرد.

به گزارش زمان به نقل از شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب، معاونت پژوهش و فناوری این شرکت روز یکشنبه، ۲۱ دی‌ماه در حاشیه شانزدهمین نمایشگاه تخصصی ساخت تجهیزات صنعت نفت خوزستان برای تأمین نیازهای پژوهش و فناوری مناطق نفت‌خیز جنوب دو قرارداد پژوهشی با یک شرکت دانش‌بنیان و دانشگاه شهید بهشتی امضا کرد.

بررسی تجربی و عددی رفتار هایبر الاستیک توپک‌های تمیزکننده خطوط لوله به‌منظور انتخاب توپک تمیزکننده مناسب برای هر خط لوله به دانشگاه شهید بهشتی با اعتبار ۵۵ میلیارد ریال سپرده شد که این قرارداد بین رئیس امور حقوقی و قراردادهای این شرکت و مدیرعامل شرکت دانش‌بنیان اروند سامانه طراح امضا شد.

حرکت هدفمند پالایشگاه سوم به‌سوی به‌روزرسانی زیرساخت‌ها

مدیر پالایشگاه سوم مجتمع گاز پارس جنوبی از اجرای موفق پروژه‌های نوآورانه و فناورانه با تکیه بر توان داخلی خبر داد و اعلام کرد: حرکت هدفمند این پالایشگاه به‌سوی به‌روزرسانی زیرساخت‌ها، بومی‌سازی تجهیزات و توسعه برق پشتیبان، نقش مهمی در افزایش ایمنی، بهره‌وری و پایداری تولید گاز کشور ایفا کرده است.

به گزارش زمان به نقل از شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی، محمد شفیع مودنی با تشریح آخرین اقدامها و دستاوردهای فناورانه این پالایشگاه اظهار کرد: پالایشگاه سوم در سال‌های اخیر با رویکردی نوآورانه و اتکا به دانش فنی کارکنان متخصص خود، پروژه‌های شاخصی را در حوزه فناوری‌های نوین با موفقیت به اجرا رسانده است.

وی یکی از مهم‌ترین این پروژه‌ها را اصلاح و به‌روزرسانی سیستم تانک گیجینگ دانست و افزود: در این پروژه، سیستم قدیمی اندازه‌گیری مخازن با آخرین فناوری روز دنیا جایگزین شد که نتیجه آن افزایش دقت، ارتقای ایمنی عملیاتی و بهبود مدیریت ذخیره‌سازی بوده است. این اقدام به‌طور کامل با تکیه بر توان داخلی انجام شد و نمونه‌ای موفق از بومی‌سازی فناوری‌های پیشرفته به‌شمار می‌رود.

مدیر پالایشگاه سوم مجتمع گاز پارس جنوبی درباره آثار اقتصادی این رویکرد گفت: استفاده از فناوری‌های بومی افزون بر صرفه‌جویی قابل توجه ارزی، سبب افزایش بهره‌وری، کاهش زمان تعمیرات و ارتقای پایداری تولید در پالایشگاه شده است.

احداث سیستم اطفای حریق ثانویه مخازن میعانات

مودنی درباره پروژه توسعه خط دوم برق پشتیبان پالایشگاه سوم بیان کرد: سفارش‌گذاری یک دستگاه ترانسفورماتور به‌منظور تحقق تولید از فناوری‌های بومی افزون بر صرفه‌جویی قابل توجه ارزی، سبب افزایش بهره‌وری، کاهش زمان تعمیرات و ارتقای پایداری تولید در پالایشگاه شده است.

مدیر پالایشگاه سوم مجتمع گاز پارس جنوبی در تشریح برنامه‌های آتی این مجموعه در حوزه نوآوری گفت: پروژه احداث سیستم اطفای حریق ثانویه مخازن میعانات گازی با هدف ارتقای سطح ایمنی پالایشگاه، سال آینده در دستور کار قرار می‌گیرد. این پروژه می‌تواند ریسک‌های عملیاتی را به‌طور چشمگیری کاهش دهد.

سهم ۹۰ درصدی تجهیزات و اقلام ساخت داخل

مودنی بیان کرد: بهینه‌سازی سیستم حفاظت نیروگاه برق پالایشگاه در برابر صاعقه ثالثویه به‌منظور استفاده از فناوری‌های مدرن و افزایش پایداری تولید با بهره‌گیری از تجهیز (اس‌پی‌دی) برای نخستین بار در سطح مجتمع گاز پارس جنوبی اجرا می‌شود.

وی با اشاره به دستاوردهای مهم پالایشگاه در حوزه تأمین کالا تصریح کرد: سهم تجهیزات و اقلام ساخت داخل در زنجیره تأمین پالایشگاه سوم به حدود ۹۰ درصد رسیده است.

مدیر پالایشگاه سوم مجتمع گاز پارس جنوبی از رشد بیش از ۵۰ درصدی مشارکت شرکت‌های دانش‌بنیان نسبت به پارسال حضور داد و تأکید کرد: حمایت‌های قانونی پالایشگاه و بهره‌گیری از ظرفیت‌های قانون جهش تولید دانش‌بنیان، نقش تعیین‌کننده‌ای در افزایش حضور این شرکت‌ها داشته است.

تفاوت شرایط اقتصادی قبل و بعد از حذف ارز ترجیحی

عضو هیات نمایندگان اتاق تهران با بیان تفاوت‌های شرایط اقتصادی در قبل و بعد از حذف ترجیحی پیشنهاد کرد که دولت می‌تواند پرداخت یارانه‌ها و کمک‌های معیشتی را بر اساس تورم و شرایط دهک‌های مختلف در پایتخت و شهرستان به صورت شناور تعیین و بخشی از یارانه‌ها را به صورت کمک بلاعوض به خانوارها پرداخت کند.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، محمد رضا نجفی منش درباره تفاوت شرایط اقتصادی و معیشتی مردم قبل و بعد از حذف ارز ترجیحی گفت: حرکت به سمت تک نرخی سازی ارز همیشه مورد درخواست بخش خصوصی بوده است، چرا که اختلافی که در میان ارزهای مختلف وجود داشت باعث رانت، فساد و درآمد مترقبه برای برخی ها می‌شد. او افزود: مسئله دیگر این بود در شرایطی که ارز ترجیحی در اقتصاد وجود داشت، انگیزه‌ای برای تولید و ساخت داخل اقلام و کالاها وجود نداشت. وقتی ارز دولتی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان باشد، طبیعی است که کسی سراغ داخلی سازی نمی رود، اما در اینجا باید سیاست حمایتی در کنار تک نرخی سازی مورد توجه باشد که ظاهرا الان قرار است به نوعی این اختلاف را برای مردم جبران کنند. نجفی منش ادامه داد: به این معنی که به جای آنکه به ابتدای خط این یارانه را بدهد، آن را به انتهای خط و خود مردم پرداخت می کنند، فقط نکته مهم این است که این سیاست باید به درستی اجرا شود. عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی تهران با بیان اینکه پیش تر پیشنهادی را بر اساس الگوهای کشورهای دیگر به دولت ارائه داده گفت: خود من مدت‌ها پیش پیشنهادی را به دولت‌های قبل ارائه داده بودم. این سیاست اقتباس و الگوبرداری از کشورهایی مثل سوئد است. در آنجا اگر یک خانواده سه نفره که برآورد شده بود، به عنوان مثال در ماه ۱۰ هزار کرون هزینه دارند در مقابل اگر درآمدشان ۸ هزار کرون است، کاری که دولت انجام می داد این بود که آن ۲ هزار کرون کسری را به صورت بلاعوض به خانواده پرداخت می کرد. او افزود: من پیشنهاد کردم که در کشور خودمان هم می‌توان این کار را انجام داد. البته در کشور ما هزینه‌ای که یک خانواده در تهران دارد با هزینه‌ای که یک خانواده در روستایی در کرمانشاه دارد متفاوت است. اما به هر حال این موضوع قابل احصا است. می‌توان این کمک بلاعوض را در ایران هم اجرا کرد. اگر کسی هم بیشتر درآمد دارد می‌توان از طریق مالیات به دهک‌های پایین تر پرداخت کرد. نجفی منش با بیان اینکه پرداخت میزان یارانه به طور یکسان به تمام دهک‌ها در تهران و شهرستان چندان متعادل و کمک کننده نیست گفت: البته همین که دولت این اقدام را شروع کرده یک قدم به جلو است، ولی درست تر این است که حقوق‌ها را بر اساس شرایط به روز کنند یعنی کاری که ترکیه هم انجام داد. ترکیه هم نرخ ارز و هم تورم بالا رفت اما کاری که انجام داد این بود که کمک هایی که پرداخت می کردند را سر شش ماه مورد بازنگری قرار می داد. ما هم اولین کشوری نیستیم که این سیاست را اجرا کردیم. کشورهایی بوده اند که از ما تورم بالاتر داشتند و کشورهایی هم بودند که تورم پایین تری داشتند. این عضو هیات نمایندگان اتاق تهران خاطرنشان کرد: دولت می‌تواند در بودجه‌ریزی که الان هم فصل اش است به این موضوع توجه شود. اگر بودجه صرفا بر اساس تقاضا باشد و متناسب با درآمد نباشد کسری بودجه به وجود می آید. کسری بودجه هم به تامین نقدینگی منجر می‌شود که نتیجه اش تورم است و این چرخه مدام ادامه پیدا می‌کند که در سال‌های گذشته شاهد آن بوده‌ایم. دولت باید تصمیم جدی بگیرد و جامعه هم کمک کند. دولت به هر حال جراحی را انجام می‌دهد که تبعاتی دارد و نمی‌تواند بدون خون ریزی باشد، اما باید از نظرات کارشناسان و بخش خصوصی هم استفاده کند.

حدادی، عضو هیات رییسه کمیسیون صنایع و معادن مجلس تشریح کرد:

گام بلند کمیسیون صنایع برای قانونمندسازی هوش مصنوعی

عضو هیات رییسه کمیسیون صنایع و معادن مجلس، عملکرد این کمیسیون در یک سال گذشته را تشریح کرد و از تصویب طرح ملی هوش مصنوعی و پیگیری برای انجام تحقیق و تفحص از پتروشیمی‌های ذیل وزارت کار و پتروشیمی جم به عنوان مهم‌ترین اقدام کمیسیون یاد کرد.

به گزارش زمان به نقل ازخانه ملت، علی حدادی در تشریح عملکرد کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در یک سال گذشته، گفت: کمیسیون صنایع و معادن در یک سال گذشته تعداد ۱۱۱ جلسه برگزار کرده که ۲۰ جلسه با حضور وزرا بوده است، همچنین در راستای انجام وظایف نظارتی خود بازدید میدانی از دستگاه‌ها و ۱۰ سفر به استان‌ها اعم از کرمان، خراسان رضوی، آذربایجان شرقی و کرمانشاه داشته است. نماینده مردم ساوجبلاغ، نظرآباد، طالقان و چهارباغ در مجلس شورای اسلامی، با اشاره به مهم‌ترین مصوبات این کمیسیون در طول یک سال گذشته، تصریح کرد: تصویب طرح ملی هوش مصنوعی با استفاده از نظر مشورتی کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس و تهیه گزارش در خصوص ایرادات وارد به نحوه واگذاری مدیریت ایرانخودرو از جمله اقدامات مهم کمیسیون در یک سال گذشته بوده است.

وی از تصویب طرح ملی هوش مصنوعی به عنوان مهم‌ترین مصوبه سال گذشته کمیسیون یاد کرد و در بیان اهمیت آن، ادامه داد: تصویب این قانون در راستای نظام‌مند کردن هوش مصنوعی در کشور صورت می‌گیرد چراکه موضوع بسیار مهمی است که تمام بخش‌های زندگی بشر را تحت تاثیر قرار خواهد داد چراکه در عصر حاضر هوش مصنوعی جای خود را در تمام حوزه‌ها اعم از علمی، سیاسی، اقتصادی، نظامی، فرهنگی، اجتماعی و تمام لایه‌ها باز کرده است و کشورهایی که از این موضوع غافل شوند در آینده آسیب خواهند دید بنابراین ما با تصویب این قانون در صدد هستیم به نظام‌بخشی و توسعه هوش مصنوعی در کشور کمک کنیم. این نماینده مردم در مجلس دوازدهم، یادآور شد: کمیسیون صنایع و معادن موضوعات مهمی از جمله تصویب طرح توسعه بهره‌برداری و ارتقای ایمنی معادن زغال سنگ با استفاده از نظر مشورتی کمیسیون‌های اجتماعی و انرژی، ارائه گزارش بررسی حادثه دلخراش انفجار معدن زغال سنگ طبس، مدیریت رفع ناترازی انرژی در بخش صنعت و معدن و بررسی عملکرد دستگاه‌های مسئول در تامین و تخصیص نیازهای انرژی واحدهای صنعتی و تولیدی کشور را نیز مورد پیگیری قرار داده است. وی افزود: ما همچنین موضوعات مهم دیگری همچون طرح اصلاح قانون معادن، اجرای سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور و تکمیل زنجیره ارزش صنعت و پتروشیمی را نیز مورد پیگیری قرار دادیم. حدادی اظهار کرد: ما همچنین نشست‌هایی با خودروسازان و قطعه‌سازان و سایر مسئولان مربوطه در جهت تعیین نحوه قیمت‌گذاری، اصلاح کیفیت خودروهای داخلی و تسهیلگری در روند واردات خودرو برگزار کردیم، از سوی دیگر عدم پرداخت مطالبات قطعه‌سازان که به زیان انباشته خودروسازان تبدیل شده بود از دیگر موضوعاتی بود که مورد پیگیری قرار دادیم که در این راستا وزیر صمت مکاتبه‌ای با بانک مرکزی داشت تا دو مبلغ ۲۰ همت به سایپا و ایران خودرو پرداخت شود که بتوانند بدهی خود به قطعه‌سازان را تسویه کنند و این جلسات همچنان ادامه خواهد داشت. وی افزود: هم‌اکنون نیز در حال بررسی بودجه سال آینده صنایع و معادن و وزارتخانه‌های مربوطه اعم از صنعت، معدن و تجارت، ارتباطات و فناوری اطلاعات، نفت (پتروشیمی‌ها)، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح(هوافضا) و میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی(صنایع دستی) و سازمان ملی استاندارد هستیم. عضو هیات رییسه کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی، تاکید کرد: تقاضای تحقیق و تفحص از پتروشیمی‌های ذیل وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و پتروشیمی جم از دیگر موضوعاتی بود که از جهت نحوه انتصابات و هزینه‌کردها مورد پیگیری قرار دادیم، همچنین تعیین اعضای هیئت تحقیق و تفحص از عملکرد سامانه‌های مدیریت گذرگاه داده کشور و مقابله با ابزارهای حاکمیت‌گریز که درخواست انجام آن در صحن مجلس با اکثریت آرا مصوب شده بود از جمله مواردی است که پیگیری می‌کنیم.

نظارت ویژه تعزیرات بر اجرای طرح کالا برگ در فروشگاه‌ها

رئیس سازمان تعزیرات تهران بزرگ از نظارت ویژه بر طرح کالا برگ و روغن در فروشگاه‌ها خبر داد.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، احمد جعفری نسب با اشاره به اجرای طرح کالا برگ، گفت: «طبق اعلام، همه فروشگاه‌ها موظفند بر اساس آنچه اعلام شده، این طرح را اجرا کنند و کسی حق ندارد به مشتریان مجبور کند کالای دیگری بخرد یا شرط خاصی را برای خرید کالا تعیین کند.» رئیس سازمان تعزیرات تهران بزرگ با تاکید بر اینکه سازمان تعزیرات از پنجشنبه، نظارت ویژه‌ای بر اجرای این طرح با کد ۱۹ داشته است افزود: «ما پیگیری خواهیم کرد که همه فروشگاه‌ها مشتریان را تحت فشار یا اجبار برای خرید دیگر قرار ندهند و در صورت تخلف، با متخلفان برخورد قانونی خواهد شد.» جعفری نسب در ادامه به موضوع عرضه روغن در کشور پرداخت و گفت: «بحث روغن که در کشور وجود دارد، شامل وارد کنندگان و همچنین تولیدکنندگان داخلی است. مازاد روغن در کشور وجود دارد و این روغن باید در بازار عرضه شود.» وی با اشاره به مشکلاتی که در زمینه درج قیمت روی کالا و امتناع برخی فروشگاه‌ها از پذیرش قیمت‌های جدید وجود داشته است، گفت: «با هماهنگی با انجمن فروشگاه زنجیره ای و جهاد کشاورزی، راه حل‌هایی ارائه شده است تا قیمت‌های جدید با برچسب روی کالا در فروشگاه‌ها عرضه شود.» رئیس سازمان تعزیرات تهران بزرگ با تاکید بر اینکه در حوزه مسئولیت سازمان تعزیرات است، گفت: «ما شبانه‌روز پیگیری این موضوع را انجام می‌دهیم تا در بازار خرید به وجود نیاید و در صورت تخلف، با متخلفان برخورد خواهیم کرد.» جعفری نسب با اشاره به تشکیل پرونده‌های متعدد برای متخلفانی که در زمینه عرضه روغن با کالاهای اساسی اقدام به احتکار یا تحلیل قیمت می‌کنند، گفت: «ما به شدت با این افراد برخورد خواهیم کرد و پرونده‌هایی نیز در حال تشکیل است.»

پول ملی با کدام روش ها تقویت می شود؟

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس: باید با شیوه هایی مثل جذاب کردن سپرده گذاری در بانک تقاضا برای ریال را افزایش دهیم.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، سید شمس الدین حسینی به راهکار تقویت پول ملی اشاره کرد و گفت: ما برای تحلیل تغییر نرخ ارز دو رویکرد می‌توانیم داشته باشیم و این دو رویکرد مکمل همدیگر هستند و جایگزین یکدیگر محسوب نمی شوند یک رویکرد که مبنای علمی و روشنی دارد و آن هم" ppp" یا (برابری قدرت خرید) است و مطابق نظریه برابری قدرت خرید، برابری و یا قدرت دو پول "ریال" و "دلار" در بلند مدت به توانمندی و رقابتمندی اقتصاد دو کشور بازمی گردد و آن کشوری که بهره ورتر است و با هزینه کمتر محصول تولید می کند طبعاً تورم کمتری را تجربه می‌کند؛ بنابراین با توجه به این موضوعات ارزش پول ملی اش در بلند مدت افزایش پیدا خواهد کرد. وی افزود: یک رویکرد دیگر رویکردی کوتاه مدت بوده که مربوط به بازدهی سبد دارایی‌ها است و در اینجا نوسانات کوتاه مدت نرخ‌های برابری به نرخ بازدهی آنها برمی گردد، لذا مجموعه شرایطی که سبب می‌شود نرخ بازدهی دارایی ها به پول داخلی کاهش پیدا کند سبب آن نوسانات کوتاه مدت می شود مثلاً ریسک های سیاسی، نا اطمینانی ها و ... تقاضا برای پول داخلی را کاهش می دهد چون کسی که این پول را در اختیار دارد حس می‌کند دچار خسران و زیان شود. رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس عنوان کرد: چیزی که امروز در اقتصاد ملی مان شاهد آن هستیم ترکیبی از موضوعات مطروحه است یعنی برخی از روندهای سرمایه گذاری، رشد اقتصادی و بهره‌وری کاهش پیدا کرده پس اگر به دنبال تقویت ارزش پول ملی به صورت پایدار هستیم باید بهره‌وری، سرمایه گذاری و رشد اقتصادی را افزایش دهیم و در حقیقت مجموعه عوامل موثر برای رشد پول ملی را به صورت مثبت به عنوان مثال تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار، کاهش هزینه های مبادله در اقتصاد و ... را تقویت کنیم. حسینی بیان کرد: دولت باید برای عواملی چون تامین مالی اقتصاد برنامه داشته باشد اگر تامین مالی در بخش دولتی، خصوصی و بخش های کلان و خرد منجر به افزایش پایه پولی و تورم بشود، متاسفانه باید بگوییم ارزش پول ملی کاهش پیدا می‌کند و برعکس اگر ما به شیوه‌های تامین مالی روی بیاوریم که منجر به افزایش پایه پولی نشود بلکه سبب افزایش تامین مالی پایدار شود می‌توانیم امیدوار باشیم به طور مثال قانون تامین مالی تولید و زیرساخت‌ها راهکارهای بسیار مناسبی پیش روی بخش های خصوصی و دولتی برای اجرای پروژه‌های عمرانی گذاشته است، لذا ما می‌توانیم از این ها بهره ببریم تا بتوانیم به تقویت پول ملی کمک کنیم. وی به خانه ملت گفت: باید با شیوه هایی از قبیل جذاب کردن سپرده گذاری در نظام بانکی تقاضا برای ریال را افزایش بدهیم یا اینکه روش‌های ورود ارز به کشور را تسهیل کنیم، همچنین سیاست های ارزی که سبب تشویق صادرات می شود و در مقابل موجب ایجاد رانت برای واردات نشود می تواند منجر به تقویت پول ملی شود.

نگاه روز

سهم کوچک صنایع خلاق از بودجه ۱۴۰۵

در حالی که آمارها حاکی از توجه فزاینده بازیگران منطقه‌ای به حوزه قدرت نرم است، روند بودجه‌ریزی فرهنگی در ایران تصویری متفاوت و نگران‌کننده نشان می‌دهد.

بودجه پیشنهادی دولت و کاهش سهم فرهنگ از اعداد و ارقام سال آینده، حرف و حدیث‌های بسیاری را در میان فعالان فرهنگی برانگیخته؛ عده‌ای آن را به نفع سفره مردم و محدود کردن فعالیت‌های مراکزی دانسته‌اند که راندمان چندانی در سال‌های اخیر نداشته و به عبارتی تنها مصرف‌کننده بودجه بوده‌اند و گروهی دیگر، کاهش بودجه فرهنگی را ظلم به فرهنگ و هنر و اهالی و مصرف‌کنندگان آن دانسته‌اند. فارغ از این نقد و نظرها، واقعیت ماجرا این است که حوزه فرهنگ همیشه اولین قربانی محدودیت‌های اقتصادی بوده است. این نگاه کلان، عمدتا در میان سیاستمداران رایج بوده است؛ نگاهی که در آن فرهنگ و هنر زینت‌المجلس بوده و در نظر آنها، کارکرد و آورده چندانی ندارد. شاید با همین نگاه است که سهم دو وزارتخانه مهم و کلیدی در عرصه فرهنگی قابل تأمل است: وزارت ارشاد در قیاس با سال گذشته تنها ۸,۴ درصد افزایش و وزارت میراث فرهنگی و گردشگری ۴,۸ درصد کاهش داشته است. این در حالی است که طبق برآورد سازمان برنامه و بودجه، نرخ تورم نقطه‌ای سال آینده ۴۱,۳ درصد در نظر گرفته می‌شود. تحلیل ساختار بودجه عمومی حدود ۶۰۰۰ همتی سال ۱۴۰۵، تصویری شفاف از اولویت‌های دولت ارائه می‌دهد. در حالی که رقم کل بودجه عمومی ممکن است در نگاه نخست بسیار کلان به نظر برسد، اما بررسی نسبت‌های بخشی نشان‌دهنده یک «تمرکزگرایی هزینه‌ای» در حوزه‌های حاکمیتی و حمایتی است. سهم بخش «ورزش، تفریح، فرهنگ و مذهب» با رقم ۸۴ همت، تنها ۱,۵ درصد از کل بودجه را شامل می‌شود؛ این یعنی فرهنگ در مقیاس اقتصاد کلان ایران، کوچک‌ترین سهم را در میان سرفصل‌های اصلی دارد. کاهش سهم فرهنگ از بودجه سال آینده در حالی رقم می‌خورد که کشورهای منطقه و به ویژه کشورهای حاشیه خلیج فارس برنامه‌ریزی منسجمی برای کاهش وابستگی به نفت از طریق توسعه فرهنگ در دستور کار دارند. ناگفته نماند که برنامه چشم‌انداز برخی از این کشورها و فعالیت‌ها و اقدامات آنها در این زمینه، نشان می‌دهد که حرکت در این مسیر ضمن کسب اعتبار و وجهه بین‌المللی، با هدف جذب سرمایه‌گذار خارجی و داخلی، اشتغال‌زایی و توسعه صنایع خلاق صورت می‌گیرد. به عنوان نمونه، تخمین زده می‌شود که سهم امور فرهنگی و صنایع خلاق در سال ۲۰۲۴، در عربستان ۱۷ میلیارد دلار، در امارات متحده ۷ میلیارد دلار و در ترکیه ۶ میلیارد دلار باشد. مقایسه میزان تخصیص بودجه نشان می‌دهد کشورهای دارای چشم‌انداز جه در منطقه و چه در جهان، هزینه‌کرد در رسانه و سرگرمی را نه به عنوان مخارج پهپه فرهنگی، بلکه به عنوان سرمایه‌گذاری در صیانت از مرزهای شناختی و هویتی تعریف و تلاش کرده‌اند در این سال‌ها با حرکتی منطقی در این زمینه، به هاب منطقه تبدیل شوند. نمونه‌ای از آن، فعالیت کشورهای حاشیه خلیج فارس در حوزه کتاب و برگزاری نمایشگاه‌های متعدد است. در حالی که برخی از این کشورها فعلاً ظرفیت چندانی برای تولید محتوا ندارند، تلاش دارند با برگزاری چنین نمایشگاه‌هایی هم بحث کمبود محتوا را کاهش دهند و هم پایگاهی برای ناشران و نویسندگان از سراسر جهان باشند. موفقیت نمایشگاه کتاب شارجه در آبان‌ماه امسال در راستای این دست اقدامات است که تنها در دو روز، بیش از سه هزار جلسه تبادل رایت برگزار شد. و یا نمایشگاه کتاب ریاض که امسال با حضور دو هزار ناشر از ۲۵ کشور برپا شد. همچنین اقدام سفارت قطر به منظور برگزاری نمایشگاهی با حضور ۱۰۰ ناشر در برلین به منظور گسترش ترجمه آثار اروپایی و عربی را می‌توان از جمله این اقدامات در حوزه نشر تعریف کرد. این نوع نگاه در دیگر حوزه‌های صنایع خلاق مانند سینما و بازی و حوزه گردشگری نیز دیده می‌شود؛ به طوری که عربستان تلاش دارد سهم صنایع خلاق از درآمد را تا سال ۲۰۳۰ به بیش از ۲۳ میلیارد دلار برساند و سهم آن را در تولید ناخالص داخلی به ۳ درصد افزایش دهد. چشم‌انداز برخی از کشورهای حاشیه خلیج فارس تا سال ۲۰۳۰ نشان می‌دهد که آنها نقش صنایع خلاق را برای توسعه اقتصادی و اشتغال‌زایی جدی دیده و تلاش دارند قدرت نرم خود در منطقه را افزایش دهند. این مسیر، فرصتی برای ایران نیز هست. ایران در بسیاری از حوزه‌های صنایع فرهنگی مانند کتاب، فیلم، اسباب‌بازی، انیمیشن، نوشت‌افزار و ... علاوه بر داشتن سابقه فرهنگی خوب، از نیروی متخصص و خلاق و موفقیت‌های بین‌المللی نیز بهره‌مند است که می‌تواند با توجه به نیاز و چشم‌انداز کشورهای همسایه در جهت توسعه و صادرات محصولات خود بهره برده و بخشی از بازار این مخاطبان جدید را تامین کند. مانند کاری که مصر با پخش چهار فیلم خود در سینماهای عربستان کرد و به رقم ۳۰,۰۱۱ میلیون دلار دست یافت.(فروش سینمای ایران در سال ۱۴۰۳، ۲۹,۳۴ میلیون دلار تخمین زده می‌شود) و یا کاری که ترکیه با صادرات سریال‌های خود به نقاط مختلف جهان و منطقه انجام می‌دهد؛ به‌طوری که میزان صادرات سریال‌هاب این کشور در سال ۲۰۲۲، به رقم ۶۰۰ میلیون دلار رسیده است. مقایسه این موارد نشان می‌دهد که ظرفیت اقتصادی انواع حلقه‌های صنایع خلاق ایران به دلیل تمرکز صرف بر بازار داخلی، با وجود ظرفیت خوب منطقه برای پذیرش این محصولات، پایین مانده است.

این تحولات گویای یک ضرورت راهبردی است: صنایع فرهنگی ایران برای رشد، افزایش بازده اقتصادی و کیفی‌تر شدن محصولات چاره‌ای جز بهره‌مندی از این فضا را ندارند؛ امری که نه در نگاه کلان مدیران برای تخصیص بودجه دیده می‌شود و نه برای برنامه‌ریزی منسجم و کاربردی برای حرکت در این مسیر.

Alborz.payam@gmail.com